

Concept Uitvoeringsprogramma
Landschapsontwikkelingsplan Aalten
2016

Voorwoord

Beste plattelandsvrienden,

Voor jullie ligt het uitvoeringsprogramma 2016. Dit is het derde uitvoeringsprogramma dat Stichting SAAP heeft opgesteld. Ondanks dat sommige projecten uit het uitvoeringsprogramma 2015 nog in uitvoering zijn, bieden wij u alvast het Uitvoeringsprogramma 2016 aan. Hopelijk kan het uitvoeringsprogramma 2016 begin dit jaar vastgesteld worden zodat er voldoende tijd is voor de uitvoering.

Zoals u kunt lezen, is niet het volledige budget (€ 20.000) benut. Enkele organisaties hebben aangegeven wel concrete ideeën te hebben, maar nog geen verzoek om subsidie ingediend omdat ze niet zeker zijn of het project in 2016 uitvoerbaar is. Mochten er in de komende maanden concrete projecten ingediend worden, dan zullen we kijken of deze alsnog gehonoreerd kunnen worden.

Naast onderstaande plannen zijn ook een tweetal projectplannen ingediend die betrekking hadden op de aanplant van erf- en landschappelijke beplanting. Deze plannen zijn niet opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2016, maar doorverwezen naar het Landschapsfonds van de gemeente.

Gerard te Hennepe
voorzitter

Stichting SAAP
correspondentieadres:
Welinkweg 8-A
7122 PL Aalten
Info@stichtingsaap.nl

1. Inleiding

Voor het uitvoeringsprogramma 2016 zijn tien verschillende subsidieverzoeken ingediend. Acht aanvragen hadden betrekking op een project in het kader van het Uitvoeringsprogramma LandschapsOntwikkelingsPlan (LOP) en twee aanvragen hadden betrekking op de aanplant van landschappelijke beplanting. Deze beide aanvragen zijn doorverwezen naar het koepelproject Landschapsfonds van de gemeente.

De gevraagde financiële bijdrage voor het uitvoeringsprogramma 2016 bedraagt € 17.519 en past binnen het beschikbare budget van € 20.000. In onderstaande tekst worden de afzonderlijke projecten nader toegelicht. Elk projectplan is voorzien van een pré-advies van het Dagelijks bestuur. Het is echter aan het algemeen bestuur om een definitief en bindend advies te geven voor de ingediende projecten. Het uitvoeringsprogramma wordt vervolgens, voorzien van een advies van het Algemeen bestuur, aangeboden aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Aalten die besluiten over al dan niet toekenning van een financiële bijdrage. In onderstaande tabel worden de afzonderlijke projecten opgesomd.

titel	gevraagde bijdrage
1. LTO, scholenproject	€ 1.000
2. Akker- en Patrijzenproject	€ 5.000
3. Groot Heinenweg	€ 1.869
4. Werkgroep Joodse Begraafplaats Dinxperlo	€ 250
5. Kennisvergroting WBE Aalten	€ 400
6. Help de vogels de stal in	€1.500
7. Materiaalwagen StiVLA	€3.500
8. Dorpen in het groen	€ 4.000
Totaal	17.519

Ad 1. Scholenproject LTO

Aanvrager:	LTO
Gevraagde bijdrage	€ 1.000
Eigen bijdrage:	€ 950
Uitvoering:	2016
Samenwerking:	LTO , scholen en deelnemende agrariërs

Toelichting

Na het succes van vorig jaar willen we als LTO Noord Achterhoek afdeling Aalten weer de basisscholen van de gemeente Aalten een excursie aanbieden naar een boerderij in de buurt. Er zijn 13 scholen in de gemeente en dus 26 klassen (groep 7 en 8).

Het doel is om de leerlingen te laten zien dat de melk, vlees en eieren en dergelijke niet uit de supermarkt komen, maar van een boerderij. Kinderen krijgen uitleg over de weg die de producten afleggen voordat het in de supermarkt ligt.

Relevantie met LOP

Het buitengebied van Aalten is een agrarisch cultuurlandschap waarin agrariërs werken voor de kost. Besef over de betekenis van de agrarische sector kan leiden tot meer begrip en draagvlak voor agrarische ondernemers en behoud van het cultuurlandschap.

Advies Dagelijks bestuur:

Het Dagelijks bestuur is positief. De reden voor herhaling is dat er ieder jaar een nieuwe lichting kinderen in aanmerking komt voor deze excursie.

Ad 2. Akkerranden- en Patrijzenproject Aalten

Aanvrager:	Werkgroep akkerranden Aalten
Gevraagde bijdrage:	€ 5.000
Eigen bijdrage:	Met de gevraagde bijdrage worden randen, overhoekjes en wegbermen ingezaaid met een (wild) bloemenmengsel
Uitvoering:	2016;
Samenwerking:	Vogelwerkgroep Zuidoost-Achterhoek i.s.m. Wildbeheerseenheid Aalten, eigenaren van agrarische percelen, gemeente, particulieren, VVV Aalten, recreanten en toeristen (ivm fietstocht)

Toelichting

In het uitvoeringsprogramma 2014 en 2015 werden telkens twee projecten gepresenteerd die zich beide bezig hielden met akkerranden; te weten het akkerrandenproject en het patrijzenproject. Vanwege de gelijke doelstelling en het feit dat de coördinatie van beide projecten door ongeveer dezelfde mensen werd gedaan, is besloten om beide projecten samen te voegen tot één project.

Langs agrarische percelen, overhoekjes en wegbermen wordt een bloemrijk kruidenmengsel ingezaaid. Deze randen dragen bij aan een visueel aantrekkelijker landschap en versterken de ecologische kwaliteit vanwege de toename aan nectarplanten (o.a. goed voor bijen). Er wordt jaarlijks een fietstocht georganiseerd door de VVV-Aalten langs de bloeiende akkerranden. Verschil met het Patrijzenproject is dat deze akkerranden ook buiten het verspreidingsgebied van de Patrijs worden aangelegd en op plekken die niet bijzonder geschikt (winter)habitat voor Patrijzen zijn zoals wegbermen.

Akkerrand met informatiepaneel. Rechts een printscreen van de uitzending VARA's Vroege Vogels.

In voorgaande jaren werden akkerranden verspreid in de gemeente aangelegd en concentreerde het Patrijzenproject zich tot Dale-Barlo. In 2016 wil men met het Patrijzenproject ook in Lintelo-IJzerlo aan de slag.

Verdieping: Patrijzenproject op VARA's Vroege Vogels

http://vroegevogels.vara.nl/Fragment.202.0.html?&tx_ttnews%5Btt_news%5D=373805&cHash=c3478ae9ea69ad0013c373986d6b5

Relevantie met LOP

Het aanleggen van bloemrijke randen maakt het landschap aantrekkelijker voor bewoners, recreanten en toeristen. Tevens verhoogt het de ecologische kwaliteit vanwege het toenemende aanbod aan nectarplanten en dekking/structuur voor kleine zoogdieren, vogels en insecten. Door dit project wordt duidelijk gemaakt dat bloemrijke, rommelige overhoekjes een meerwaarde kunnen hebben voor de natuur en de recreant

Advies Dagelijks bestuur:

Het Dagelijks bestuur is positief. De spin-off van dit project is groot. Tientallen vrijwilligers en grondeigenaren zijn betrokken bij dit project en er is in de afgelopen maanden veel media-aandacht geweest voor dit project, o.a. Radio-1 en het televisieprogramma Vroege Vogels. Naast voorlichting in Aalten, worden de coördinatoren uit verschillende delen van het land gevraagd te vertellen hoe men het project heeft opgezet..

Excursie met medewerkers van Vogelbescherming Nederland

Ad 3. Zandpad Groot Heinenweg toegankelijk maken

Aanvrager:	Werkgroep Aaltense Paden
Gevraagde bijdrage:	€ 1.869,15
Eigen bijdrage:	€ 1.869,15
Uitvoering:	2016
Samenwerking:	WAP en grondeigenaren Eeltink en Obbink-Tenkink

Inleiding

Dit is een plan om met een vrij kleine ingreep de zandweg dan wel zandpad Groot Heinenweg tot één van de interessantste recreatieve Aaltense routes in te richten.

De ligging

De onverharde Groot Heinenweg loopt van de provinciale Varsseveldsestraatweg naar de Gendringseweg, steekt die over, gaat dan verder als een pad door een particulier bos, gaat verder via een onbewaakte spoorwegovergang naar het erf van een boerderij, steekt de Akkermateweg over en is dan een fraaie zandweg tot aan de Sondernweg, waar die aansluit op een picknickplaats met parkeergelegenheid.

Wie de situatie onbevangen in ogenschouw neemt kan zich niet aan de indruk onttrekken dat een logische lijn vanaf de spoorwegovergang naar de Akkermateweg over de aangrenzende kavel aan de oostkant langs een boomsingel heeft gelopen. Dat moge zo zijn, maar de eigenaar daarvan heeft laten weten dat hij volstrekt niet wil meewerken aan een eventuele uitweg over zijn land.

De status van de weg en de omgeving

Het meest noordelijke deel en het deel Akkermateweg/Sondernweg zijn in eigendom van de gemeente. De Groot Heinenweg komt niet voor op de Aaltense wegenlegger. We bepalen ons tot het middengedeelte en dat is geen openbare weg. Het bosgebied ten noorden van het spoor is in eigendom van mevr. K.E. Obbink en ten zuiden van de spoorwegovergang is het agrarische gebied en het boerenerf in eigendom van de heer G. Eeltink, die daar ook woont (Akkermateweg 10). Beide desbetreffende grondeigenaren tolereren de doorgang van wandelaars en zij staan positief tegenover plannen om de route meer uitnodigend te maken.

De doorgang is nu problematisch

Weinig mensen maken gebruik van de oversteekmogelijkheid en daarom ligt voor de heer Eeltink nu nog zijn prioriteit bij een zo simpel mogelijk looppad voor zijn melkkoeien voor hun (bijna) dagelijkse weidegang. De koeien lopen vanaf de ligboxenstal één voor één over een heel smalle betonstrook tot aan het weiland, waar ze breeduit verder kunnen gaan. Daar is het erg modderig en dat is juist de plek waar het koeienpad en de wandeldoорsteek elkaar kruisen. Hier is een probleem.

De spoorwegovergang

Uit provinciale stukken is duidelijk dat er plannen zijn in de gemeente Aalten enkele spoorwegovergangen van onverharde wegen te sluiten. Dat geldt niet voor deze. Voor de heer Eeltink is er een zwaarwegend economisch belang dat die open blijft. De overgang is behoorlijk breed want er moeten brede transporten doorheen. De spoorlijn is hier kaarsrecht en het zicht op de baan is gewoon goed. Voor een betere beveiliging zou de oplossing gevonden moeten worden in meer waarschuwende signalen dan enkel de twee andreaskruisen. Dat moet overigens de agrariër geen hinder opleveren.

Een eenvoudige ingreep

De heer Eeltink gedooft recreatieve gebruikmaking door fietsers en wandelaars van zijn erf en zandpad. De enige noodzakelijke ingreep is de aanleg op de modderplek van ca 70 m² aan betonplaten. Kosten gebaseerd op een offerte van loonbedrijf Th.W. Mateman, Tammeldijk 5a,; €3.738,30, incl. btw.

Mevrouw Obbink wil niet dat het pad door haar bosperceel een fietspad wordt. De heer Eeltink behoudt zich het recht voor om in tijden van besmettelijke veeziektes het wandelpad tijdelijk af te sluiten. Verder is de doorgang over het erf geen verkregen recht. Het economisch belang van het melkveebedrijf gaat ten allen tijde voor. Verder zal op de route over het erf (Akkermateweg tot en met spoorwegovergang) duidelijk aangegeven moeten worden dat honden aangelijnd dienen te zijn.

Ligging van het tracé 'groot Heinenweg'

Plangebied; het geel gearceerde deel dient verhard te worden op een deugdelijke manier omdat zwaar landbouwverkeer de draai moet maken.

Aan de route op het erf een 'mini-bieb'.

De projectkosten zijn grotendeels gebaseerd op een offerte van loonbedrijf Mateman uit Lintelo.

Relevantie met LOP

Het stimuleren van recreatief medegebruik van het buitengebied is één van de doelen van het LOP.

Advies dagelijks bestuur:

Het Dagelijks bestuur is positief. Het beschreven probleem vormt inderdaad een zwakke schakel in dit interessante pad. Mountainbikers geven niet zo veel om modder, maar voor de wandelaar kan het wel degelijk iets toevoegen. Het dagelijks bestuur stelt voor om 50% van de projectkosten beschikbaar te stellen.

Ad 4. Vervanging beplanting Joodse Begraafplaats

Projecteigenaar:	werkgroep onderhoud Joodse Begraafplaats Dinxperlo
Bijdrage:	€ 250
Eigen bijdrage:	inboet beplanting die eerder zelf door werkgroep is bekostigd
Uitvoering:	winter 2015/2016;
Partijen:	Werkgroep onderhoud Joodse begraafplaats Dinxperlo + Joodse begraafplaats Dinxperlo

Toelichting

In 2013 is de Joodse begraafplaats in Dinxperlo door een groep enthousiaste vrijwilligers opgeknapt. Er is groot achterstallig onderhoud uitgevoerd en er is nieuwe beplanting aangelegd. Helaas is een deel van de beplanting niet aangeslagen en dus dood gegaan. De werkgroep wil het dode plantmateriaal vervangen voor nieuw beplantingsmateriaal en een solitaire treurbeuk planten.

Maatschappelijke relevantie

Na jaren van geen onderhoud is de Joodse begraafplaats in Dinxperlo in verval geraakt. Er is een burgerinitiatief om de begraafplaats weer enigszins een toonbaar karakter te geven. Dit is een werkgroep van lokale burgers die dit werk vrijwillig doen. De gevraagde bijdrage stelt de werkgroep in staat hun herstelwerk af te ronden.

Relatie LOP

Onderhoud van de Joodse begraafplaats door een werkgroep zet de begraafplaats weer enigszins op de agenda, na jaren van vergetelheid. We mogen de begraafplaats als een cultuurhistorisch- en maatschappelijk waardevol object beschouwen.

Advies dagelijks bestuur:

Het Dagelijks bestuur is positief. Het betreft inboet van eerder door de werkgroep zelf geplante haag. Het dagelijks bestuur stelt voor het gevraagde bedrag toe te kennen.

Ad 5. Kennisvergroting Wildbeheereenheid

Aanvrager:	Wildbeheereenheid Aalten
Gevraagde bijdrage	€ 400
Eigen bijdrage:	€ 200
Uitvoering:	2016
Samenwerking:	WBE Aalten, jachthouder, jachtopzichters

Toelichting

De Wildbeheereenheid Aalten is op meerdere vlakken betrokken bij beheer en onderhoud van het Aalten's buitengebied. Naast jacht en afschot is de vereniging o.a. actief met het plaatsen van wildspiegels, opruimen zwerfafval, schadebestrijding op begraafplaatsen en sportvelden, akkerrandenbeheer, Patrijzenproject en landschapsbeheer.

Sinds enkele jaren moeten WBE's beheerplannen opstellen als onderbouwing voor afschot van o.a. reeën en hazen. Daarnaast wil de vereniging haar leden meer betrekken bij landschapsbeheer, wildschade-preventie en het voorkomen van schade door aanrijdingen met wild.

De WBE Aalten wil haar leden thematisch bijscholen voor deze nieuwe aspecten middels het organiseren van bijeenkomsten waarop uitleg gegeven wordt door een deskundige. Er wordt een bijdrage gevraagd in de organisatiekosten van deze bijeenkomsten zoals zaalhuur, koffie en onkostenvergoeding voor de inleiders.

Meer verdieping: www.wbeaalten.nl

Relevantie met LOP

Het LOP richt zich o.a. op versterking van de landschappelijke kwaliteit. Kennisvergroting over beheer en inrichting van het buitengebied past binnen deze doelstelling.

Advies dagelijks bestuur:

Het Dagelijks bestuur is positief en stelt voor de gevraagde bijdrage toe te kennen.

Ad 6 Help de vogels de stal in; nestplaatsen Boerenzwaluwen en Huismussen

Aanvrager:	Vogelwerkgroep Zuidoost-Achterhoek
Gevraagde bijdrage	€ 1.500
Eigen bijdrage:	maken en plaatsen kasten en nestplanken
Uitvoering:	2016
Samenwerking:	Agrariërs in de gemeente Aalten

Toelichting

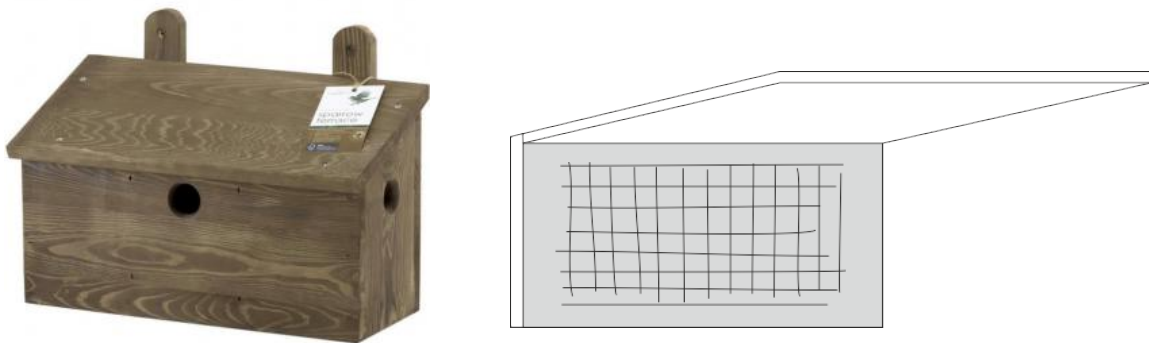
Huismussen en Boerenzwaluwen behoren tot de karakteristieke vogels van boerenerven. Boerenzwaluwen nestelen hoofdzakelijk in stallen en schuren op boeren erven en Huismussen bezetten broedplaatsen onder pannendaken en in gaten en spleten in gebouwen.

Door schaalvergroting van agrarische bedrijven worden oude, karakteristieke schuren en stallen vervangen voor grote en meer open loopstallen, zoals serrestallen. In moderne stallen vinden de Huismussen en Boerenzwaluwen nauwelijks tot geen nestplaatsen. Staalconstructies zijn ongeschikt voor Boerenzwaluwen om hun nesten aan te bevestigen vanwege de gladde ondergrond en holle ruimtes onder pannen en golfplaten ontbreken zodat Huismussen geen nest kunnen maken.

Serrestal; ongeschikte broedplaats voor Huismus en Boerenzwaluw.

De Vogelwerkgroep wil aan de hand van enkele voorbeeldbedrijven de mogelijkheid voor het bieden van kunstmatige nestplaatsen voor Huismussen en Boerenzwaluwen onder de aandacht brengen. Om Boerenzwaluwen een nestplaats te bieden worden plankjes met gaas aan staanders bevestigd en worden 'mussen- flats' opgehangen.

Mussenflats en nestplaat voor Boerenzwaluw.

Het plaatsen van deze nestplaatsen wordt op vier agrarische bedrijven met moderne stallen uitgevoerd. De resultaten van het project worden o.a. via communicatiekanalen van de LTO verspreid, zoals de LTO-nieuwsbrief. Initiatiefnemers hopen zo kennis en draagvlak te vergroten bij de veehouders zodat ze vervolgens zelf bereid zijn een bijdrage te leveren aan het behoud van deze karaktersoorten van het boeren erf.

Gevraagd wordt een bijdrage in de kosten van materiaal om de kasten/platen te kunnen maken en plaatsen in de stallen. Vrijwilligers van de Vogelwerkgroep zullen de kasten zelf maken en plaatsen. De Vogelwerkgroep zal de resultaten monitoren en de bevindingen presenteren in de vorm van een verslag.

Verdieping

Tal van veranderingen in het agrarisch gebied hebben geleid tot een opgeruimd, steriel buitengebied. De grootschalige omschakelingen van rundvee naar varkens- en pluimveehouderij heeft de situatie er ook niet beter op gemaakt, evenals het op grote schaal isoleren en afsluiten van stallen, waardoor de vogels simpelweg de gebouwen niet in of uit kunnen. Uit een enquête onder boeren is gebleken dat tegenwoordig op zo'n 28% van de boerenbedrijven boerenzwaluwen leven, tegen een ruime 60% tien jaar eerder.

De huismus is in de laatste twintig jaar sterk in aantal afgenomen. Begin jaren tachtig begon de afname, die begin jaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. En deze trend lijkt zich nog steeds voort te zetten. bron: Vogelbescherming Nederland. (bron: Vogelbescherming Nederland, 2015)

Zie voor meer informatie: www.vogelbescherming.nl

Relevantie met LOP

Het LOP richt zich o.a. op behoud van de biodiversiteit. Voorgestelde maatregelen richten zich op soortbescherming van de Huismus en Boerenzwaluw en passen binnen deze doelstelling.

Advies dagelijks bestuur:

Het Dagelijks bestuur is positief stelt voor de gevraagde bijdrage toe te kennen.

Ad 7 Materiaalwagen StiVLA (en andere vrijwilligersorganisaties)

Aanvrager:	Stichting Vrijwillig Landschapsbeheer Achterhoek (StiVLA)
Gevraagde bijdrage	€ 3.500
Eigen bijdrage:	sponsoring; vrijwilligers benutten de materiaalwagen voor vrijwilligerswerk
Uitvoering:	2016
Samenwerking:	WBE, IVN, Vogelwerkgroep Zuidoost-Achterhoek

Toelichting

In 2014 is Stichting Vrijwillig Landschapsbeheer Achterhoek opgericht. Deze stichting is tot stand gekomen, mede door een startsubsidie van stichting SAAP. Inmiddels is de Stichting opgericht, is er een website en facebookpagina opgezet, zijn er vrijwilligers geworven, is er gereedschap gekocht en is gestart met het uitvoeren van landschapsbeheer.

Naast eigen gereedschap, is er ook gereedschap aangedragen door vrijwilligers en andere organisaties. Zo beschikt de stichting inmiddels over harken, kruiwagen, schrikhekken, zagen, grepen, EHBO-spullen, bosmaaier, zeis en een kettingzaag.

Om het gereedschap efficiënt in te kunnen zetten is het belangrijk dat het gereedschap compleet en eenvoudig getransporteerd kan worden. Vanwege de omvang is het te veel om in een personenauto te vervoeren.

Middagpauze met soep en uitvoering tijdens een werkdag van StiVLA d.d. 6-11-2015.

Door het gereedschap centraal op te slaan en transportabel te maken, is het mogelijk dat ook andere vrijwilligerswerkgroepen, zoals de IVN, Natuur en Milieu-educatie, fietspadenwerkgroep en de Wildbeheereenheid gebruik kunnen maken van het gereedschap. StiVLA vindt het belangrijk dat zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van het materiaal!

Door het gereedschap op overzichtelijke wijze op te bergen, blijft er overzicht op het materiaal en blijft er geen gereedschap achter in het veld. Ook kan de kwaliteit eenvoudig gecontroleerd worden.

StiVLA vraagt een bijdrage in de aanschaf van een dichte aanhanger en de inrichting (schappen).

Deze moet aan de volgende eisen voldoen:

- Voldoende groot voor bergen gereedschap; lang genoeg voor bergen schrikhekken
- Dichte bak ivm diefstal
- Lastdrager voor bevestiging ladders
- Goede technische staat

Vanwege de kosten zal gezocht worden naar een 2^e hands aanhanger.

Voorbeeld van materiaalwagen.

Relevantie met LOP

Het LOP richt zich o.a. op versterking van de landschappelijke kwaliteit. Beheer en onderhoud dragen bij aan een gevarieerd landschap met hoge natuur- en landschappelijke waarden. Daarnaast wordt een afwisselend landschap sterk gewaardeerd door bewoners, recreanten en toeristen.

Verdieping: zie www.stivla.nl of Facebook <https://www.facebook.com/Stichting-Vrijwillig-Landschapsbeheer-Achterhoek->

Advies dagelijks bestuur:

Het Dagelijks bestuur is positief en stelt voor de gevraagde bijdrage toe te kennen.

Ad 8 Dorpen in het Groen in het Nationaal Landschap Winterswijk

Aanvrager:	Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG)
Totale projectkosten:	€ 20.000
Gevraagde bijdrage	€ 4.000
Uitvoering:	winter 2015-2016 & 2016-2017
Samenwerking:	Bewoners van het buitengebied van Aalten

Algemeen

De maatschappij is in beweging. We constateren een algemene tendens van overheden om de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de eigen leefomgeving steeds meer in handen te geven aan de burgers en bewoners zelf. Dit geldt ook voor het domein landschap binnen het agrarisch cultuurlandschap. Want ook hier wordt de trend bevestigd van een meer regisserende overheid naar een overheid die meer eigenaarschap en verantwoordelijkheid neergelegd wil zien bij de bewoners en gebruikers van het buitengebied.

Het principe om de verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving nadrukkelijker bij de bewoners en grondeigenaren zelf te leggen, sluit goed aan bij de manier waarop Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) al jaren werkt. SLG stimuleert op een positieve en verleidende manier mensen om zich als vrijwilliger in te zetten voor de uitvoering van een groot aantal verschillende activiteiten die de kwaliteit en de daarmee samenhangende kenmerkende elementen van het landschap versterken. Deze aanpak leidt tot concrete uitvoering, en op basis daarvan kan relatief gemakkelijk de stap gezet worden tot een groep vrijwilligers die zich voor langere tijd actief gaat inzetten voor het landschap. Dergelijke landschapsvrijwilligersgroepen kunnen zonder verdere kosten ondersteuning en faciliteiten verkrijgen vanuit de door de provincie Gelderland langjarig gefinancierde kerntaak van SLG. SLG heeft 5 jaar geleden de eerste Levend Landschap processen tot uitvoer gebracht in opdracht van het Nationaal Landschap Veluwe. Inmiddels is het concept toegepast met dorpen/buurtschappen in de gemeenten Bronckhorst, Berkelland, Buren en Montferland. De resultaten laten zien dat dit proces vooral zeer geschikt is om in een gebied of rondom een dorp een netwerk van actieve burgers te ontwikkelen gekoppeld aan de concrete uitvoering van activiteiten.

Dorp in het Groen

De term Dorp in het Groen staat voor een gebiedsgericht plantingsproject waarbij de bewoners van het buitengebied geholpen worden om passende beplanting aan te leggen. Het gaat hier niet alleen om erven maar ook om landschappelijke beplantingen. In dit project is er een centrale rol weggelegd voor een vrijwillige coördinator en een groep ondersteunende lokale vrijwilligers.

Werkwijze van het beplantingsproject

Dit project is gericht op concrete landschapsversterking op, rond en buiten de erven en kent de volgende onderdelen:

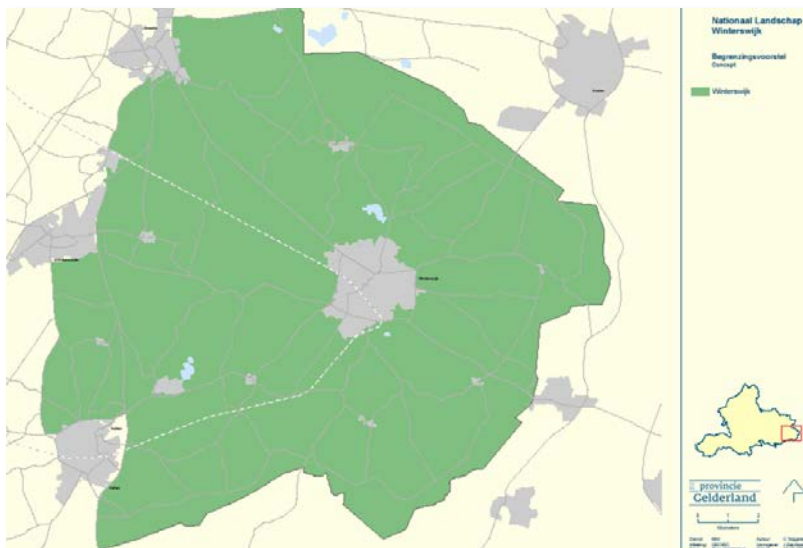
- Aanstellen van een projectcoördinator.
- Verzorgen van één enthousiasmerende informatieavond waarin het beleidskader wordt aangegeven en waar de potentiële deelnemers worden uitgenodigd om deel te nemen aan het project.
- Opstellen van één gebied specifieke-beplantingshandleiding.
- Opstellen van 21 inrichtingsplannen voor de aanleg van erf en landschappelijke beplanting
- Vorming en begeleiding van een vrijwilligersgroep (van 5-7 personen) die de coördinator ondersteunt gedurende de uitvoering van dit project.

- Organisatie van één plantdag met daarbij de mogelijkheid en wens om een symbolische eerste boom te planten met een vertegenwoordiger van de gemeente.
- De deelnemers krijgen na één groeiseizoen de mogelijkheid om via de standaardregeling van SLG (tegen een aantrekkelijke prijsstelling) bomen en struiken te vervangen die, om welke reden dan ook, niet zijn “aangeslagen”.

De projectcoördinator ondersteunt de medewerker van SLG met het organiseren van de informatieavond. Een belangrijk onderdeel hiervan is de uitnodiging voor deze avond van een zo groot mogelijke groep bewoners, bijvoorbeeld door het verspreiden van een flyer (deze wordt aangeleverd door SLG). De coördinator is het eerste aanspreekpunt vanuit het gebied voor vragen van bewoners en pers.

Plangebied

Het werkgebied voor dit project is het Nationaal Landschap Winterswijk voor zover gelegen in de gemeente Aalten. Het Nationaal Landschap wordt begrensd door de Aladnaweg-Ringweg-Hamelandroute richting Duitse grens aan de westzijde en de gemeentegrens met Winterswijk en Oost-Gelre aan de oostzijde (zie kaart onder).

Begrenzing van het Nationaal Landschap Winterswijk.

De beplantingshandleiding

Er wordt ten behoeve van de uitvoering van dit project een concrete beplantingshandleiding opgesteld gericht op het onderhavige dorp en buitengebied. In deze handleiding krijgen de bewoners specifieke informatie over landschapstypen, de aanleg van erf en landschappelijke beplantingen, de te gebruiken soorten etc. Deze handleiding wordt opgesteld door SLG (en voorgelegd aan de gemeente) en is na afloop van het beplantingsproject heel goed te gebruiken en bijvoorbeeld aan te reiken aan nieuwe bewoners van het buitengebied.

De informatieavond

Het beplantingsproject start met een informatieavond. Deze avond wordt bekend gemaakt middels de eerder genoemde flyer en in de lokale kranten en via website en bijvoorbeeld via Facebook en/of Twitter. De projectorganisatie is de uitnodigende partij en zal de avond openen. Vaak gebeurt dit door de coördinator. SLG verzorgt de inhoud van de avond. Tijdens deze informatieavond ontvangen de aanwezigen een aantrekkelijk en herkenbaar verhaal over landschap, natuur en erven gericht op

de eigen lokale situatie. Tevens worden de randvoorwaarden en kansen van deelname geschetst. Uitgangspunt van de informatieavond is zoveel mogelijk deelname en aanplant te realiseren ongeacht de per locatie/per deelnemer verschillende subsidiemogelijkheden.

De dorpsbeplantinghandleiding is beschikbaar en men kan zich aanmelden voor deelname. Dit houdt in dat men wordt uitgenodigd om na te gaan (op basis van de informatie van de avond, de informatie op de website van SLG en natuurlijk de beplantingshandleiding) wat passend is en wat men zou willen. De in de handleiding opgenomen mogelijkheid om een schetsje/tekening te maken kan hiervoor gebruikt worden. Tijdens de informatieavond wordt er aangekondigd wanneer men langs kan komen op een inlooppmiddag/avond. Men dient zich hiervoor te melden bij de coördinator die de inloofspraken inplant (de formats hiervoor worden aangeleverd door SLG). Tijdens deze afspraak geeft de bewoner aan wat de ideeën en wensen zijn en deze worden ter plekke samen met de beplantingsdeskundige verder ingevuld en vormgegeven. Dit leidt tot een beplantingslijst van gewenste soorten en aantallen en de bijbehorende eigen bijdrage voor de deelnemer. Soms is de uitvoeringswens complex of omvangrijk en is een veldbezoek wenselijk. Er wordt dan een afspraak gemaakt waarbij het de voorkeur heeft dat de coördinator mee gaat op dit bezoek. Een dergelijk bezoek leidt niet alleen tot een beplantingslijst maar ook tot het maken van een kort inrichtingsplan met schets. Voor de uitvoering voor deze grotere plannen wordt graag de samenwerking gezocht met professionele uitvoerders zoals lokale Agrarische Natuurverenigingen.

De beplantingsdeskundige heeft vervolgens mailcontact met de deelnemers om de plannen verder te concretiseren en tot een inrichting te komen waar de deelnemer akkoord op geeft. De coördinator wordt desgewenst meegenomen in deze fase van verdere planvorming. Van belang is dat wanneer de deelnemer akkoord geeft op het voorstel de coördinator er voor zorgt dat de deelnemer een handtekening zet op de definitieve plantlijst.

De deelnemers weten precies wat men krijgt (in aantallen en soorten) en wat hun eigen financiële bijdrage is. De totalisering van alle beplantingssoorten in de verschillende plannen leidt tot een totale lijst van beplanting. Deze lijst wordt gebruikt om door SLG een kostenopgave te vragen bij leveranciers.

De plantdag

De beplanting van de deelnemers in dit project kan op een speciaal moment worden afgehaald op een centrale locatie in de omgeving van het dorp. De coördinator helpt actief mee om een goede uitdeellootatie te vinden. Daarnaast worden er een aantal vrijwilligers gezocht die helpen om deze plantdag mogelijk te maken. Een plantdag is een soort feestje waarin zo veel mogelijk grondeigenaren binnen hun specifieke voorwaarden bijdragen aan de gewenste landschapsversterking.

Op de vrijdag voor de plantdag (deze vindt meestal op een zaterdag plaats) helpen de vrijwilligers mee om alle beplanting te sorteren en klaar te leggen op naam en nummer van de betreffende deelnemer. Op de zaterdag zelf wordt er een (veelal feestelijke) openingshandeling verricht (meestal door een eerste boom te planten) door een aantal specifieke personen zoals de dorpsoudste/jongste, de burgemeester of wethouder, voorzitter van de DBO, de pater etc. Veelal organiseren de coördinator en de overige vrijwilligers deze feestelijke dorpsaangelegenheden.

Na de openingshandeling kunnen de deelnemers het plantmateriaal afhalen. Men heeft al eerder informatie verkregen over aanleg en beheer en kan aan de slag. De werkgroep gaat vaak nog even kijken bij een aantal specifieke plantlocaties of alles goed verloopt. Voor de grotere beplantingsplannen verloopt de aanplant via een professionele groenaannemer of agrarische natuurvereniging

Nazorg

Na één groeiseizoen worden de deelnemers bevraagd op het aanslaan van het plantmateriaal en wat er eventueel niet goed is gegaan. De deelnemers kunnen via de reguliere aanpak en aanbod van SLG gebruik maken om vervangend plantmateriaal aan te schaffen. Om deze inboet te organiseren wordt wederom samengewerkt met de coördinator en/of werkgroep.

Gewenste output

Het beplantingsproject gaat uit van een deelname van 21 plannen. Deze zijn onder te verdelen in 5 grote plannen waarbij de gemeente de keuze kan maken om deze middels professionele inzet tot uitvoering te laten komen. Daarnaast is de begroting gericht op 16 plannen waarvan de eigenaren zelf de uitvoering ter hand kunnen nemen.

De ervaring met meer dan 15 jaar Dorpen in het Groen projecten in Gelderland is erg positief.

Deelname en uitvoering hebben nooit teleurgesteld en overtrof veelvuldig onze verwachtingen.

Verdieping: zie www.landschapsbeheergelderland.nl

Relevantie met LOP

Het LOP richt zich o.a. op versterking van de landschappelijke kwaliteit, o.a. door kennisvergroting van streekeigen beplantingstypen en –vormen en het aantrekkelijk maken van het landschap middels de aanplant van erf- en landschappelijke beplanting.

Advies Dagelijks Bestuur:

Het Dagelijks Bestuur is positief en stelt voor de gevraagde bijdrage toe te kennen.